

INDIVIDUALNI TRANZICIONI PLAN

Individualni tranzicioni plan (ITP) je dio individualnog razvojno-obrazovnog programa (IROP) čiji su ciljevi, mjere i aktivnosti usmjereni na pravovremenu profesionalnu orijentaciju učenika u procesu prelaska iz jednog obrazovnog nivoa u drugi, odnosno iz sistema obrazovanja na tržište rada - zapošljavanje. Sprovodi se u dvije faze: na kraju osnovne škole i na kraju srednjoškolskog obrazovanja. U prvoj fazi uspostavlja se saradnja između osnovne i srednje škole. Usmjerena je ka razmjeni informacija, identifikaciji potencijala i sklonosti djeteta sa ciljem prelaska na sljedeći nivo obrazovanja koji treba da ga osposobi za nezavisan profesionalni život. U drugoj fazi ITP se fokusira na proces zapošljavanja. Sve vrijeme imperativ je najbolji interes djeteta.

ITP pretpostavlja multidisciplinarnu povezanost obrazovnih ustanova u cilju obezbjeđenja uslova za uvremenjeno profesionalno usmjeravanje i pravilno osposobljavanje učenika s posebnim obrazovnim potrebama. Određuju se odgovorne osobe u osnovnoj i srednjoj školi i stvara mehanizam saradnje između njih. Svrha mehanizma je usklađivanje ciljeva, mjera, aktivnosti u procesu izbora obrazovnog programa. Tim postavlja mjerljive ciljeve tokom trećeg obrazovnog ciklusa osnovnog obrazovanja (intenzivne aktivnosti odvijaju se u IX razredu). Uključuje elemente koji se odnose na: 1) profesionalnu orijentaciju, 2) stručnu obuku koja treba da osigura sticanje i razvoj aktivnih profesionalnih kompetencija. Identifikuje resurse, definiše mjere, aktivnosti, usluge, dodatnu stručnu pomoć i podršku potrebne učeniku u prelazu ka srednjoj školi i kasnije zaposlenju.

ITP tim čine (kao stalni članovi): učenik, nastavnici (odjeljski starješina u osnovnoj školi, predstavnik stručnog aktiva srednje škole), stručni saradnici (osnovne i srednje škole), roditelji/staratelji, predstavnici uprave škole (osnovne i srednje). U pružanju šireg opsega procjene mogu se uključiti pružaoci dodatne stručne pomoći i podrške (npr. stručnjaci resursnog centra, član mobilnog tima, asistent i sl.) kada stalni članovi tima procijene da im je neophodno još informacija značajnih za dijete.

Uprava škole formira tim za izradu i praćenje ITP-a. Vodi računa o: vremenskom planu rada, komunikaciji osnovne i srednje škole i formiranju zajedničkog tima za izbor zanimanja. Definiše listu i ostvaruje kontakt sa ustanovama s kojima će se dalje saradivati. Organizuje sastanke kako sa predstavnicima osnovne i srednje škole za koju se dijete orijentiše tako i sa komisijom za usmjeravanje. Osigurava da dijete dobije neophodne informacije i iskustva u cilju adekvatnog izbora zanimanja. Obezbjeđuje potrebna prilagođavanja i uslove za prevazilaženje prepoznatih prepreka za uključivanje djeteta. Uprava škole ugovara: informativno-savjetodavne posete učenika (osnovca) srednjoj školi, po procjeni saradnju sa resursnim centrima, Centrom za informisanje i profesionalno savjetovanje (CIPS), drugim pružiocima usluga potrebnih djetetu.

Predstavnici stručnih službi osnovne i srednje škole (pedagog, psiholog, defektolog) učestvuju u izradi ITP-a. Sprovode procjenu interesovanja i mogućnosti djeteta: primjenjuju različite strukovne tehnike (opservacija i intervju) i instrumente (testovi ličnosti, sposobnosti, profesionalnih opredjeljenja). Saraduju i savjetuju roditelje. U cilju obezbjeđivanja dodatnih informacija i podrške, u zavisnosti od sposobnosti i smetnje djeteta saraduju sa resursnim centrom i članom mobilnog tima. Na osnovu razvojnih i obrazovnih postignuća djeteta koncipiraju profil njegovih profesionalnih potreba. Učestvuju u osmišljavanju časova profesionalne orijentacije, izboru ustanova sa kojima će se saradivati. Stručni saradnici: iniciraju i ostvaruju kontakte sa zaposlenima u drugim ustanovama, sa nevladinim udruženjima, lokalnom samoupravom; povezuju decu, roditelje, nastavnike; organizuju saradnju u analizi prepreka; prate proces pružanja podrške i realizacije tranzicionih planova.

Odjeljenjski starješina prati postignuća postavljena IROP-om. Saradjući s realizatorima predmetnih programa prati motivisanost, postignuće, pokazana interesovanja i potencijale učenika. Organizuje sastanke odjeljenjskog vijeća na kojima prikuplja podatke o profesionalnim interesovanjima i potrebama djeteta. Dobijene podatke, zapažanja i utiske upoređuje, razmatra sa stručnom službom. Obavlja direktnu i neposrednu komunikaciju sa roditeljima. Učestvuje u izradi i sprovođenju ITP-a. Sa stručnom službom osmišljava i organizuje časove profesionalne orijentacije.

Članovi tima iz srednje škole za učenika izrađuju plan obilaska škole i predstavljaju program stručnog obrazovanja za koji je zainteresovano. Tokom boravka u školi djetetu omogućavaju razgovor sa članovima aktiva stručne grupe predmeta tog obrazovnog programa. Nastavnici praktične nastave u vježbaonici ili kabinetu djetetu daju priliku da se upozna s konkretnim poslovima za koje se obučava. Organizuju razgovor sa ostalim učenicima konkretnog obrazovnog programa tokom kojeg će dijete sa posebnim obrazovnim potrebama imati priliku da sazna o njihovim iskustvima u vezi sa školom, smjerom i praktičnim dijelom stručnih predmeta. Nastavnici stručnog aktiva sa pedagoško-psihološkom službom škole postavljaju preliminarnu procjenu djetetovih interesovanja, potreba i potencijala u okviru tog programa obuke.

Sa roditeljima/starateljima se razmjenjuju informacije korisne u izradi djelotvornog programa rada u školi da bi se utvrdili poželjni načini komuniciranja sa djetetom, stvorili uslovi za adekvatnu socijalizaciju i ostvarivanje njegovih potencijala. Važno ih je uključiti u procjenu trenutnog nivoa postignuća, tokom utvrđivanja interesovanja i prepoznavanja potreba djeteta koje će dovesti do pravilnog izbora budućeg zanimanja.

Tokom analize predloženih zanimanja prate se standardi na kojima su ti obrazovni programi bazirani. Oni sadrže popis ključnih poslova sa znanjima i vještinama koja se očekuju da dijete usvoji i razvije. Potom, na temelju procjene djetetovih potreba i opisa zanimanja, pravi se lista poslova koji će se ponuditi djetetu i predstavljaju mogućnosti na tržištu rada sa tom vrstom obrazovanja.

Komisija za usmjeravanje pruža podršku u identifikaciji potreba i sposobnosti djeteta za njegovo profesionalno oasposobljavanje. Neophodno je da članovi komisije na vrijeme preporuče postupke, metode, pristupe na osnovu kojih će se djetetove karakteristike kroz IROP povezati s predloženim programom obuke. Takođe, predlože pomagala, asistivnu tehnologiju i dr.

OBRAZAC ZA ITP (PRELAZAK IZ OSNOVNE U SREDNJU ŠKOLU)¹

I ITP - Uvodne informacije

<i>Opis smetnje/teškoće u razvoju, sposobnosti i vještine djeteta</i>	
Sposobnosti i stil učenja (pažnja, pamćenje, čitanje, pisanje, računanje i dr.).	
Socijalne vještine (uključujući ponašanje i komunikaciju sa vršnjacima i odraslima).	
Motoričke vještine (fina i krupna motorika, kretanje i sl.).	
Opis očuvanih potencijala, praktičnih vještina i profesionalnih interesovanja u okviru kojih treba pratiti dijete.	
Pomagala² koja učenik/ca treba da koristi, prilagođavanje prostora/uslova i dr.	

¹ Ova tabela se popunjava u osnovnoj školi, tim: roditelj/staratelj, psiholog/pedagog, odjeljenjski starješina, predmetni nastavnik/ci.

² Tehničko-tehnološki i elektronski uređaji, medicinsko-protektivne sprave i pomagala, obučeni psi vodiči i pomagači, druge vrste savremenih predmeta i uređaja koji u najvećoj mogućoj mjeri omogućavaju i olakšavaju nastavni proces, samostalan život i smatraju se integralnim dijelom osobe koja ih koristi.

II ITP - Plan podrške tokom izbora obrazovnog programa (odgovornosti/zadaci/vremenski okvir)³

<i>Mjera</i>	<i>Aktivnost</i>	<i>Vremenski period</i>	<i>Odgovorni/zaduženi</i>
<i>Formiranje tima u osnovnoj školi.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Odabir članova, formiranje tima i definisanje zaduženja; - Izrada vremenskog plana rada tima. 		
<i>Procjena sposobnosti i interesovanja učenika za buduće zanimanje.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje intervjua, opservacije, primjena baterija testova; - Analiza, popis i opis zanimanja za koja je dijete zainteresovano; - Usaglašavanje i definisanje potencijala, interesovanja i postavljanje prioriteta za izbor srednje škole. - Uspostaviti kontakt s komisijom za usmjeravanje radi usaglašavanja procjene aktuelnog funkcionisanja djeteta, kontinuiteta njegovog praćenja i podrške za pravovremeno i primjereno profesionalno usmjeravanje⁴ 		
<i>Saradnja s roditeljima.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Inicijalni sastanak s roditeljima; - Učešće roditelja u procjeni nivoa postignuća djeteta: razmjena informacija, ukazivanje na interese i potrebe djeteta; - Sastanak radi izbora prioriteta za dijete (upoznavanje sa preliminarnom procjenom i sugestijama za konkretne poslove koji se preporučuju, kao i sa mogućnostima i modelima prilagođavanja i modularizacije preporučenog programa) i izrade plana saradnje sa srednjom školom; - Upoznavanje sa aktivnostima ITP tima. 		
<i>Umrežavanje i formiranje zajedničkog ITP tima.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uspostavljanje kontakta osnovne i srednje škole i formiranje zajedničkog ITP tima; - Organizovanje iskustveno-edukativnih posjeta srednjoj školi za dijete (sastanak predstavnika osnovne i stručne škole). 		
<i>Upoznavanje djeteta s programom</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Posjeta djeteta realizatorima programa stručnog 		

³ Ovu tabelu zajednički popunjava tim koji čine predstavnici osnovne i srednje škole.

⁴ Ukoliko je došlo do promjene u razvoju i napredovanju djeteta što zahtijeva intenzivniju procjenu, podršku i angažman članova komisije.

<i>stručnog obrazovanja i njegova opservacija u srednjoj školi.</i>	obrazovanja i/ili praktičnoj nastavi; - Susreti sa učenicima koji pohađaju obrazovni program koji je preporučuje; - Preliminarna procjena i sugerisanje poslova za koje je preporučljivo da se dijete obuči. - Informisanje i konsultovanje sa Centrom za stručno obrazovanje u vezi sa mogućnostima i modelima prilagođavanjaj modularizacije programa.		
<i>Pružanje dodatnih usluga potrebnih detetu u toku profesionalne orijentacije.</i>	- Opservacija stručnjaka resursnog centra; - Informisanje od strane predstavnika CIPS-a.		
<i>Saradnja sa komisijom za usmjeravanje.</i>	- Usaglašavanje mišljenja i preporuka sa članovima komisije.		
Poželjna zanimanja	1. _____, stepen _____, nudi se u školi 2. _____, stepen _____, nudi se u školi 3. _____, stepen _____, nudi se u školi		

Mogućnosti koje učenik/ca može ostvariti u okviru ovog zanimanja:

1. Sticanje kvalifikacije nivoa obrazovanja (usvajanje cijelog obrazovnog programa) – diploma
2. Sticanje stručne kvalifikacije (ukoliko je program modularizovan) – sertifikat
3. Sticanje vještina za obavljanje ključnih poslova - uvjerenje o usvajanju dijela obrazovnog programa

Mogućnosti za zapošljavanje:

1. _____
2. _____
3. _____

Prijedlog i pretpostavka za podršku koja je detetu potrebna u toku obrazovanja za konkretno zanimanje:

Članovi tima:

Direktor/ica osnovne škole _____, Direktor/ica srednje škole _____,

Stručni saradnik/ca osnovne škole _____, Odjeljenjski starješina _____,

Stručni saradnik/ca srednje škole _____, Nastavnik srednje škole _____,

Roditelj/staratelj _____, Ostali _____.

Datum: _____